

Áfangi

Sértæk næringarfræði, SNÆ1003

Forkröfur

Næringarfræði I, NÆR1005

Einingar

3 einingar

Lýsing

Í þessum áfanga er lögð áhersla á næringu mismunandi hópa: íþróttamanna, unglunga, aldraðra, þungaðra kvenna, átröskun og mataræði sem minnkar áhættuna (og sem meðferð í einhverjum tilfellum) á myndun ýmsa lífsstílstengdra sjúkdóma, svo sem hjarta- og æðasjúkdóma, sykursýki af gerð 2, offitu, beinþynningu og sumum tegundum krabbameina. Skoðaðar verða ráðleggingar Embætti Landlæknis um mataræði fyrir fullorðna og börn frá tveggja ára aldri og staðan á mataræði íslendinga út frá landskönnun. Íslenski gagnagrunnurinn um enfnainnihald matvæla (ÍSGEM) er kynntur fyrir nemendum. Nemendur læri að lesa á upplýsingar á umbúðir matvæla. Einnig er farið yfir kosti og galla inntöku ýmissa fæðubótarefna.

Í áfanganum verða eftirfarandi efnisþættir kynntir:

- Lífsstílstengdir sjúkdómar: hjarta- og æðasjúkdómar, háþrýstingur, krabbamein, sykursýki og beinþynning
- Næringa mismunandi hópa: íþróttamenn, þungaðar konur, konur með barn á brjósti, unglingar, aldraðir, átröskun.
- Val á fæðubótarefnum fyrir almenning
- Ráðleggingar um mataræði fyrir fullorðna og börn frá tveggja ára aldri
- Staðan á Íslandi út frá landskönnun 2010-2011
- Merkingar matvæla og innihaldslýsingar

Þekkingarviðmið:

Nemandi skal hafa öðlast þekkingu og skilning á:

- Ráðleggingum um mataræði og næringarefni fyrir fullorðna og börn frá tveggja ára aldri og hvað liggur til grundvallar þeim ráðleggingum.
- Þekki fyrirbyggjandi ráðleggingar um mataræði fyrir ýmsa lífsstílstengda sjúkdóma: hjarta- og æðasjúkdómar, háþrýstingur, krabbamein, sykursýki og beinþynning
- Þekki mismunandi ráðleggingar um mataræði fyrir mismunandi hópa fólks: íþróttamenn, þungaðar konur, konur með barn á brjósti, unglingar, aldraðir, átröskun og átti sig á þeim vísindum sem liggja á bakvið þessum ráðleggingum
- Merkingum á íslenskum matvælum og geti lesið út úr þeim
- Þekki matvælalöggjöfina á Íslandi og reglur um merkingar matvæla.

Leikniviðmið:

Nemandi skal hafa öðlast leikni í að:

- Reikna út næringargildi fæðu með næringarefnatöflum og reikniforritum.
- Skoða eigið mataræði á gagnrýnninn hátt og meta hvað megi betur fara og hvað sé gott.
- Finna ákjósanlegar fæðutegundir til að bæta mataræði sitt út frá útreikningum og geta metið hvaða breytinga er þörf út frá neyðslögum eða tíðniskema.
- Yfirfæra vitneskju sína um næringu mismunandi hópa fólks og fyrirbyggjandi næringu fyrir ýsma lífsstílstengda sjúkdóma í hagnýtar ráðleggingar um val á fæðutegundum
- Setja fram tillögur að breyttri hegðun út frá þekktum kenningum um breytingar á heilsuhegðun.

Hæfniviðmið:

Nemandi skal geta hagnýtt þá almennu þekkingu og leikni sem hann hefur aflað sér til að:

- Bæta eigið mataræði og sértækra hópa og geta sett saman og/eða komið með tillögur um breytingum á mataræði í átt að ákjósanlegu mataræði með hagnýtum ráðleggingum, aðhaldi og hvatningu
- Taka þátt í gagnrýnum umræðum um tískustrauma og markaðssetningu, kosti og ókosti einstakrar fæðu, fæðubótarefna eða mataræðis fyrir mismuandi einstaklinga
- Tengja þekkingu sína á líkamsstarfsemi og þörfum líkamans á næringu við líðan og árangur í daglegu lífi, starfi, skóla og íþróttum svo eitthvað sé nefnt.

Námsgöng

Nutrition, Fifth edition. Paul Insel, Don Ross, Kimberley McMahon, Melissa Bernstein.

The complete guide to sport nutrition, Anita Bean, 7th edition.

Námsefni frá kennara, greinar og annað ýtarefni sem verður kynnt á fyrirlestrarglærum og sett inn á moodle.

Námsmat

Lokapróf 50%: skriflegt 2 klst gagnalaust próf, lágmarkseinkunn á lokaprófi er 7.

Verkefnaeinkunn 50%: 3 verkefni, gilda 10% hvert og 2 próf, gilda 10% hvort. Lágmarkseinkunn úr þessum hluta er 7.